

**VAD FINNS I
ARKIVEN? 5**

TOLV FÖREDRAG 18

**SLÄKT-
FORSKAR-
DAGARNA I
ÖREBRO 20**

Styrelse

Ordförande: Sven Olby
Ragnaröksgatan 12
723 55 Västerås
Tfn 021-204 94
E-post: sven.olby@telia.com

Vice ordf: Ingemar Widestig
Lyckovägen 13
734 37 Hallstahammar
Tfn 0220-127 90
ingemar.widestig@telia.com

Sekreterare: Karin Jyrell
Stolphusgatan 4
723 53 Västerås
Tfn 021-84 15 88
karin.jyrell@tele2.se

Kassör: Gunnar Andersson
Soldatgatan 8
723 45 Västerås
Tfn 021-12 35 48
gg.andersson@telia.com

Ledamot: Kerstin Andersson
Uroxvägen 8
722 31 Västerås
Tfn 021-246 58
e-k-k-a@telia.com

Ledamot:
Gunilla Laudon Andersson
Stenstuvägen 10
723 55 Västerås
Tfn 021-204 11
gunilla.laudon@tele2.se

Suppleant: Ulla Sköld
Orkangatan 4
723 50 Västerås
Tfn 021-80 46 35
ulla.skold@tele2.se

Suppleant: Monica Holmgren
Gamla vägen 6
722 33 Västerås
Tfn 021-660 57
hakanholmgren@telia.com

Adjungerad: Larsowe Roman
Kungsfågelgatan 14
724 69 Västerås
owerom@live.se

Redaktör

Sven Olby
Tfn 021-204 94
E-post: sven.olby@telia.com

Redaktionskommitté

Ulla Sköld
Tfn 021-80 46 35
ulla.skold@tele2.se

Karin Jyrell
Tfn 021-84 15 88
karin.jyrell@tele2.se

Ingemar Widestig
Tfn 0220-127 90
ingemar.widestig@telia.com

Grafisk form

Simeon Andersson
simeon.a@telia.com

Revisorer

Maria Bäversten
Kakelgatan 6
722 09 Västerås
maria.baversten@
bredband2.com

Lennart Jonsson
Lerkärlsgatan 13
723 51 Västerås
Tfn 021-41 65 24
lennart33@tele2.se

Valberedning

Brage Lundström
Södra Allégatan 20
722 14 Västerås
Tfn 021-14 33 61

Peder Danielsson
Böttigersgatan 3
722 23 Västerås
Tfn 021-14 05 47

Innehåll

Ordföranden har ordet	3
Mikaelikyran	4
Vad finns i arkiven?	5
Läsövning	6
Soldaten Johan Persson Sörbäck	8
Forskarkatalogen på Rötter	11
Bildsidan	12
Hur vi hjälpte en medlem	14
Världens största släkt- och antavla	16
Elva föredrag i korthet - och ett tolfte	18
Släktforskardagarna i Örebro	20
Blandat	22
Program	24

Jonas Wenström föddes i Hällefors 1855 och tog studenten på Karolinska läroverket i Örebro. Han fortsatte sina studier i Uppsala och Oslo och avlade en examen i naturvetenskapliga ämnen 1879. Hans patent på en dynamomaskin och trefasssystemet lade sedan grunden till ASEA i Västerås.

OMSLAGSBILD Foto: Sven Olby

Västerås Släktforskar Klubb

Klubben bildades 1963 och har till ändamål att förena dem som är intresserade av släktforskning och liknande forskning. Vi har 474 medlemmar och är anslutna till Sveriges Släktforskarförbund.

Plusgiro 96054-2
Bankgiro 5481-4843

Org.nr. 878001-8324
ISSN 1402-300

Medlemsavgift 130 kr
Familjeavgift 160 kr
Junioravgift (under 25 år) 20 kr

Vill du skriva i Arosiana?

Har du tips om artiklar? Kontakta redaktören!
Manusstopp för nästa nummer är 4 febr. 2011.

Internet

Arosiana: www.arosiana.se
Nättidningen Rötter: www.genealogi.se/
Bergslagsrötter: www.genealogi.se/bergslagen

Elsie Marosan

"Är så glad över att ha börjat med släktforskning. Det är roligare än jag någonsin trodde och mina släktingar är mycket intresserade att få veta mera om sina anor. Har börjat planera för en släkträff längre fram i sommar."

Detta e-brev fick jag från en kursdeltagare, Elsie Marosan. Visst är det roligt och beroendeframkallande att släktforska!

Ett ypperligt hjälpmedel för nutidsforskning är den nyligen presenterade Sveriges dödbok 1901-2009. Den är till viss del ett resultat av vårt arbete "Namn åt de döda". Tyvärr saknas 30% mellan 1901-1946. Projektet fortsätter så att nästa skiva skall bli komplett. För att se vilka församlingar som saknas kan du titta under "Namn åt de döda" på www.genealogi.se Här kan du också adoptera en församling att jobba med. I Dalarnas län finns det mycket ogjort.

Om du inte hittar en person som du letar efter, kan du försöka att skifta för- och efternamn, eftersom det visat sig att detta fel smugit sig in på skivan. Hittar du något sådant fall bör du klicka på knappen "Rätta" och skicka in en rättelse.

På Släktforskarförbundets årsmöte i Örebro, beslutades det att instifta ett pris till "Årets eldsjäl". Känner du någon som du tycker är värd en uppmuntran, kan du skicka

in ett förslag med motivering till förbundsstyrelsen.

Ett annat hjälpmedel som publiceras på SVAR:s betalsida är Folkräkningen 1910. De har börjat med B, D, N, T, X och Y län. Tillgängliga församlingar i respektive län ses under rullisten för "Församling:" i valt län.

SVAR har även bouppteckningsregister för BD, C, D, E, F, G, U och Z län. Registret för Västmanlands län är komplett. Med sökresultatet kan du kontakta rätt landsarkiv för att ta del av bouppteckningen. Samtliga bouppteckningar inregistrerade före den 1 juli 2001 finns på landsarkiven.

Om du inte har ett eget abonnemang, kan du boka en av datorerna i släktforskarrummet på stadsbiblioteket. Några filialer har också släktforskar datorer.

Om du vill hålla dig underrättad om vad som kommer att hända under släktforskar dagarna i Norrköping nästa år kan du besöka www.sfd2011.se

Så vill jag önska alla läsare en God Jul och ett Gott Nytt År.

E-postadress

Var snäll och kontrollera vår uppgift om din e-postadress på det bifogade inbetalningskortet. Vid varje utskick får vi tillbaka flera brev där adressen är felaktig eller att postlådan är full.

Meddela kassören om du har ny adress eller inte tidigare lämnat den till klubben.

DISPOS

För er som är medlemmar i DIS kan jag meddela att DISPOS har genomgått en omfattande uppgradering och nu hanterar inte bara GENLINE utan också Arkiv Digital och SVAR. Mer information kommer i nästa nummer av tidningen Diskulogen.

Demografisk Databas Södra Sverige

För dig som forskar i Blekinge, Skåne eller Halland så byggs en sökbar databas upp för födda, vigda och döda för perioden 1650 – 1900. Huvudman är landsarkivet i Lund. Idag omfattar databasen c:a 1 400 000 poster. Du hittar databasen på www.ddss.nu

Som vanligt gäller att man skall kontrollera uppgifterna mot originalkällan.

Nya medlemmar hälsas välkomna

Svea Björklund

Jaktvårdsgatan 17, Västerås

Karl-Johan Ahlén

Långbo 6, Västerås

Ann-Cathrin Eriksson

& Raimon Pettersson

Isbergsvägen 15, Västerås

Yvonne Videll & L. Ericsson

Flisavägen 43, Västerås

Lisa Schenström

Trossgränd 6, Västerås

Birgitta Zeijlon

Flugsnappargatan 8, Västerås

Lena & Åsa Andersson

Stentorpsgatan 15 C, Västerås

Gun Widegren

Skallbergsgatan 5 C, Västerås

Kenth Eriksson

Fornforskargatan 38, Västerås

Elsmarie Strömberg

Kristinagatan 16, Västerås

Jan Pettersson

Vildrosgränd 11, Västerås

Mikaelikyrkan

S:t Ilians efterföljare

Mikaelikyrkan är den äldsta av Västerås många moderna stadsdelskyrkor.

TEXT OCH FOTO: KARIN JYRELL

Kyrkan invigdes den 26 mars 1966 av biskop Sven Silén och är ritad av arkitekterna Gösta Ekroth och Bertil Tideström. Den fristående Mikaelgården stod färdig året därpå men tillbyggdes 1973 med ungdoms- och konfirmandlokaler.

Klocktornet är uppfört i betong med en spira av aluminium. Spiran består av ett kors omgivet av cirkelbågar, ett uttryck för tanken om Kristi Kors i världsallettets centrum. Klocktornet drar blickarna till sig när man nalkas den skinande vita kyrkan vid Råbyleden.

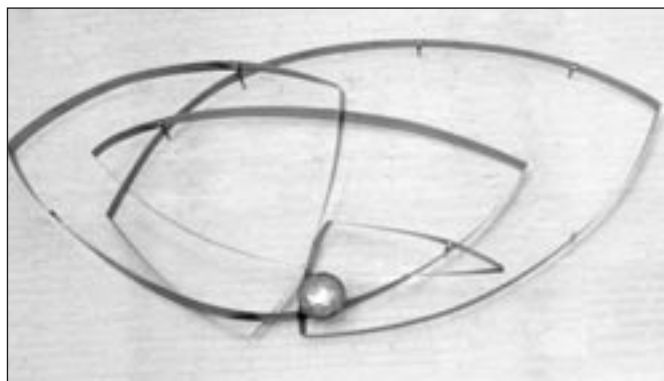
Genom namnet Mikaelikyrkan har kyrkan fått en speciell anknytning till Mikaelitiden i kyrkoåret, höstens tid, en tid med stormar, färgprakt och klara dagar, men också med allvarsfyllt och trösterikt budskap till människor i alla åldrar.

Mikaelikyrkan är huvudkyrka i Västerås Lundby församling som består av fyra distrikt och svenskfinska församlingen.

Området var under det tidiga 1900-talet uppdelat på dåvarande S:t Ilians församling, domkyrkoförsamlingen och biskopsprebendet Lundby. Området betecknades då som ett ingenmansland.

Mariaskulptur

På innergården står en vacker betongskulptur, *Maria med barnet*, utförd av Pellis Hellbom. Skulpturen illustrerar hur Maria med barnet i sin materiella fattigdom även var inne-

Ovan: Nucleus, utfört i koppar och tenn.
Nedan: Mikaelikyrkan

sluten i en annan, renare och skönare värld och – för sin höga uppgifts skull – föremål för en andlig makts särskilda omsorg och omtanke.

Nucleus

”Nucleus” är det latinska namnet på kärnan i ett främne. Sfären i kompositionen symboliserar Jesus. Slingorna, som är flätade i ett enda band, är evangelisterna. Det hela har formen av ett frö. Även detta konstverk är utfört av Pellis Hellbom. Konstverket sitter på insidan, ovanför ingången till kyrkorummets.

Altaret

Altaret är utfört i gotländsk marmor. Altartavlan är en triptyk av konst-

nären Helge Andersson, Lysekil. Den symboliserar Födelsen, Försoningen och Uppståndelsen.

I samband med kyrkans 40-årsjubileum togs ett s.k. bordsaltare i bruk. Altaret, som går i samma stil som kyrkans övriga träarbeten, är utfört av Capellansgården i Lillhärad.

I kombination manar de tre kyrkklockorna med inskriptioner av var sin mening av Natan Söderblom:

Ring in gudstjänsttid
Sjung in arbetstid
Bed in hjärtetid

Källor:
Västmanlands kyrkor i ord och bild.
Mikaelikyrkans folder.

Gör din
historia
lite mera
levande!

Vad finns i arkiven?

På studieledarkonferensen under släktforskardagarna i Örebro föreläste Håkan Henriksson från Arkivcentrum i Örebro om de olika handlingar och dokument som vi släktforskare kan finna i deras folkrörelse- och företagsarkiv. På hemorten, eller den plats man vill forska på, kan man finna motsvarande arkiv. Innehållet kan variera beroende på arkivens organisation.

TEXT: KERSTIN ANDERSSON OCH KARIN JYRELL

Riksarkivet, det vill säga Marieberg/Arninge, Krigsarkivet och landsarkiven, rymmer 60 mil handlingar. Här finns allt från brev under tecknade av Gustav Vasa, till bouppteckningar efter privatpersoner i modern tid. Det finns både offentliga, statliga, privata och enskilda arkiv.

Vissa arkiv innehåller över 100 000 dokument, medan andra kan bestå av bara ett enda brev.

Det egna landskapet har många bruksarkiv och i stadsarkiven finns mycket att hämta.

Ett intressant innehåll var uppgifterna om *Frikyrkorörelsen* som har ett starkt fäste i Örebro, bl.a. baptisterna. I deras medlemsmatriklar, protokoll, samt i andra skrivelser, kan man finna mycket intressant information. Till exempel när en medlem blev utesluten så framgår orsak och tid för när detta hände.

Nykterhetsrörelsen kom under 1870-talet och där finns ett omfattande material med medlemsmatriklar. Nykterheten var det si och så med och det var vanligt att personer uteslöts, men de var välkomna tillbaka. Under 1800-talet kom *idrottsrörelsen* som har medlemsmatriklar och resultatlistor. Har man tur så kan man även finna fotografier där.

Även *skarpskytteföreningar* har material att söka i.

Hantverksföreningar tar över efter skråväsendet. Här kan man även finna fotografier på dem som utövade yrket. Protokoll fördes över

hantverkarna, med gesällprov och var de bott. Skråväsendets yrkesmän var indelade i tre klasser: lärlingar, gesäller och mästare.

På Stockholms Stadsarkiv finns en gratisskrift: *Källhandbok till Skråarkiven*. Den innehåller uppgifter om skråväsendets organisation och var skråarkiven är förvarade.

Företags- och bruksarkiven innehåller många räkenskaper och är ofta mycket noggrant förda med månadsuppgifter som sedan sammanställts i en årsbok. Gäller det ett bruk med jordbruk, exempelvis Svanå Bruk, som i sitt arkiv vid Svanå Gård har mycket välskrivna böcker med en flik för varje anställd, så kan man där läsa vad personen fick i lön och vilka varor han tog ut från jordbruket till hushållet.

På Stora Enso i Falun kan man finna vad en hyttarbetare hade i timlön beroende vilket arbete han utförde. I årssammanställningen kan man även se att de betalade bostadstillägg.

I företags- och bruksarkiven kan man komma tillbaka till 1600-talet. Där kan man även se om det bodde någon smed eller annan hantverkare i närheten som arbetade vid bruket.

Genom att forska i kommunernas, länens och brukens arkiv kan du få fram en hel del individrelaterat material som gör din historia lite mer levande.

Håkan Henriksson

Bovin

21.

Credit

1716 10 Aug. Per Balance utt. fordras 2 571 13

Per Afslonings. Konto

1717 10 Aug. Befant Inveftitionsfund, jndas
fistte med Jononiflutna
værding, fæst^a umothægt
Lædgaru till utt. ut
De - - - - - 668: Dtl: 21: 1/2

Inveftitions
Lill byggningsjorn
Lonn utlyan - - - - - 2: 13:

Blif. utt. i guld : 666: Dtl: 8: 1/2

Inveftitionsfund Jononiflutna
Lædgaru Lædgaru utt. ut
jorn. 666: Dtl: 7: 1/2. Inveftitions
jorn utt. ut byggningsjorn
verbfælon utt. ut. 1929: 1:

Inveftitions
Lonn utt. ut guld - - - - - 30: -

Dito Lonn utt. ut
Lædgaru utt. ut - - - - - 3: -

2032 1

Transport

2603 14

Läsövning

Det har funnits många hammare och smedjor i Bergslagen. Avräkningsböckerna från bruket som ägde dessa är en intressant läsning. De innehåller en hel del information om människorna och deras livsvillkor.

Läsövningen denna gång är hämtad från Wirsbo Bruks avräkningsbok för 1717. Den visar hur mycket hammarsmeden Frans Bovin fick i ersättning för det stångjärn han smitt under året. Räkningen visar att han hade en fordran på bruket vid räkenskapsårets början på 571 daler och 13 öre. Med hans lön för året på 2032 daler och 1 öre skulle han också avlöna dem som arbetade för honom. Allt finns noga redovisat. Dessutom finns redovisat de uttag han gjorde från brukshandeln av salt, strömming, vadmal etc.

*1 skeppund Stt var lika med 20 lispund Ltt.
1 daler lika med 32 öre.
(2 och 284 refererar till sidor i huvudboken).*

Bovin		Credit			
1716	10	Aug:	Per Balance att fordra	2	571 13
			Per Aflönings: Conto		
1717	10	Aug:	Befans denne hammarsmed, sedan sidsta med honom slutne räkning, haf:a emottaget tackjern till att utsmi- da668: Stt 21: Ltt deraf godtgiöres till byggningzjern som afgår 2: 13: Blif:r altså igen : 666: Stt 8: Ltt deremot befans honom wär- kel. hafwa lefwererat Stång- jern 666: Stt. 7: Ltt. Hwaraf godt- giöres efter Bergzordningen arbetzlön á 3: daler. Stt: ^{det} : 1999: 1: Sammal: arbetzlön för en hammare 30: Dito för en Stån- dares ringande 3:	284	2032 1
			Transport		2603 14

Soldaten Johan Persson Sörbäck och hans hustru Karin Olofsdotter

Soldaten Johan Persson Sörbäck och hans hustru Karin Olofsdotter, med flera, anklagade och dömda för stöld 1698 och 1699.

TEXT: INGEMAR WIDESTIG

Den 14 maj 1698 stod Soldaten Johan Persson Sörbäck och hans hustru Karin Olofsdotter inför rätta vid Sala rådhusrätt. De var tillsammans med flera andra anklagade för att ha stulit. Johan Sörbäck dömdes till nio gatlopp och sedan sex år på Marstrands fästning.

Hustrun dömdes till ris slitande och kyrkoplikt. Vad de var anklagades för framgår av skrivelsen från Svea Hovrätt till landshövdingen i Västerås. Det var normalt att hovrätten prövade en sådan dom.

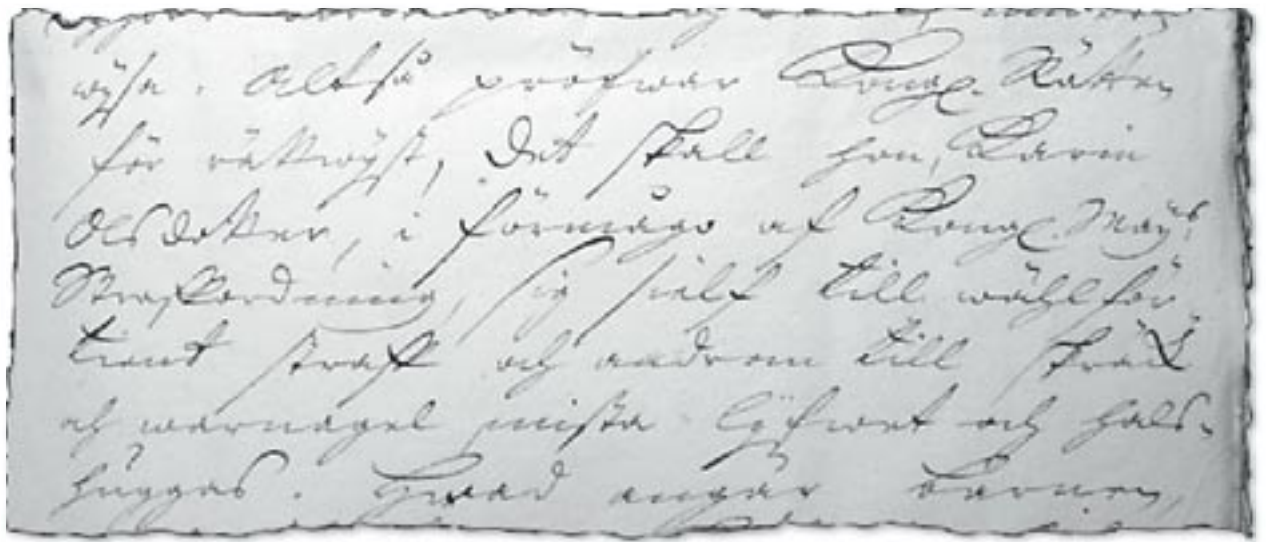
Den 5 juni 1699 står Karin Olofsdotter på nytt inför rätta vid Sala rådhusrätt anklagad för stöld. Stölderna hade dessutom skett tillsammans med hennes minderåriga döttrar. Denna gång blev domen hårdast tänkbara för Karin. Stölderna och domen framgår av den andra skrivelsen från hovrätten.

Wij, Grefwe Lars Wallenstedt, Kongl. May.tz Råd, Præsident uti den Kongl. Swea Hoff:Rätt, samt Åbo Academia Cantzler; Så och nu närwarande Assessores; Hålse Baron och Landshöfdingen Wälborne Herr Gustaf Cronhielm, wän- och wälwillel. Och låte Hr Baron och Landshöfdingen här med tilhanda komma en öfwerwägad och resolverad criminal Saak, med wänlig begiäran och tilförsicht, att Hr Baron och Landshöfdingen wille deröfwer en behörig execution fölia låta, och sedan den Kongl. Rätten derom wederbörligen underrätta; Hwar med Wij befalle Herr Baron och Landshöfdingen Gud Allmächtig wän- och wälwillel. Af Stockholm d, 2 Novembris A:o 1698.

Uppå en ifrån Sahla Rådhus inkommen Ransakning och dom af d. 14 Maj 1698, öfwer Soldaten Johan Persson Sörbäck med des hustru Karin Olofsdotter, och Anna Mattsdotter samt hennes dotter Annicka Larsdotter, hwilka för tiufwerij warit anklagade, så och öfwer Swen Göts-son med des hustru, samt Elisabeth Olofsdotter, Lars Larsson, Brita Jönsdotter, Erich Ortman hustru och Bönderne i Warmsättra, hwilka warit angifne med berörde tiufwar hafwa handladt, är detta Kongl. Rättens resolution. gifwen i Stockholm d. 2 Novembris 1698.

Kongl. Rätten finner af den häröfwer hållne ransakning, huruså som Soldaten Johan Sörbäck, med sin hustru Karin Olofsdotter, samt

Anna Mattsdotter, och hennes dotter pijgan Annicka Larsdotter, warit anklagade för begången stöld hos framl. Borgmästarens i Sahla Peder Nilsson Wulfs Enkia, hustru Magdalena Clasdotter Bärge, och hafwa de alla fyra tillstått sig warit uti ett följe då stölden hos Borgmästare Enkian skiedde, då Johan Sörbäck uppbrutit luckan, och genom fönstret uttagit 3 st Silfwerskiedar om 8 Lod, hwarmed och fölgdt en gullring af 2 7/8 ducat, såsom och ett helt stycke ny slessing, samt 2 dusin tenknappar, tillsammans wärderadt för 71 daler 16 öre Koppmt, och tillijka med honom hafwer Anna Mattsdotter warit wid fönstret, men Karin och Annicka Larsdotter hafwa stält sig på hwar sin sijda något derifrån, att efterse om folck komma skulle; men påstå samtel. enständigt stölden ey warit större, fast hustru Magdalena Berg tillägger dem desutan tagit några penningar, 2 silfwerskiedar samt något miöhl och säd. Under denne ransakningen har och yppadt, att Johan Sörbäck för 2 åhr sedan wid pass stulit uti hustru Bergs Torp Persbo, en himmel, af brokat tyg med små Silfwerfrantzar omkring, samt en annan himmel af slessing, med Knyttning omkring, wärderade bägge tillsammans för 40 daler Koppmt; deslijekest är under samma ransakning, och af Annicka Mattsdotter och Annicka Larsdotters egen in för rätta gjorde bekiännelse blifwit uppenbart, att desse Annicka Mattsdotter, och dottren Annicka Larsdot-

Del av domen mot Karin Olofsdotter.

ter hafwa stulit för 2 åhr hos Notarien Petter Borgström en hwijt filt, 3 st små hufwudbolster, 2 st lakan, 1 örnegåtswahr, samt fönstergardiner, och hos Konstmästaren Oloff Trygg hafwa de för ½ åhr sedan stulit en stor sängedyna, som de sedan till 3 st hufwudbolster sönderskurit, hos Auditeuren Urlander, en förgyld silfwerbägare och 2 par Skinbyxor, samt hos Peder Esson en grön förlåt af Wask, 2 st Bordtäcknen och ett Kruus med tenlåck uppå; och af Hindrich Hansson en Psalmbok; görandes alt hwad desse tuifwar stulit således tillsammans wärderadt 196 daler 20 öre Koppmt. Utaf desse stulne saker hafwer Swen Götsson och des hustru till sig tagit skiedarne, och i Stockholm för säd förtytradt, jämwäl är hos dem igenfunnen den brokate himmelen och frantzarne. Den hos Olof Trygg stulne sängedynan är efter hustru Elisabeths Olofsdotters rådgifwande blifwit sönderskuren, och deraf hufwudbolstrar gjorde: Samt hafwer hust: Elisabeth köipt Sill och Lax, som Sörbäck stulit. Filten hafwer Lars Larsson, och dess hustru Brita Jönsdotter köipt, wettandes, att den war stulen, Och Erich Ortman's hustru jämwäl wettat af stölden, och något deraf försåldt; Samt äro Bönderne i Warmsättra anklagade för samma handel.

Borgmästare och Råd döma Sörbäck till döden, efter han A:o 1689 d. 19 octobris är på Sahla Rådhus sakfäld, för en stulen harf att betala Målsäganden och böta 15 daler Smt;

desslijkast d. 5 Martii 1698 dersammanstädes dömd för begången tiufnad uti Daniel Hanssons kiällare, till 47 daler 20 öre Silfmt:s both, och att förnöya Målsäganden, men nu icke dese mindre tredje resan blifwit beträdd med tiufwerij, som han allena begått, till 40 daler och 71 daler 16 öre tillijka med de andre, som gör tillsammans 111 daler 16 öre Koppmt.

Johan Sörbäck's hustru, Karin Olofsdotter, som andra resan med tiufwerij warit beträdd, sakfälles till rijs slijtande.

Anna Mattsdotter är genom döden afgången, emellan hwilken och des dotter Borgmästare och Råd den begångne stölden delat, och som halfparten deraf ey bestigit till 60 daler Smt, är hon fälde till rijs slijtande.

De som något af berörde tiufwegods sig tillhandladt, dömes till tredubbla böter; Men Ercih Ortman's hustrus Sak blifwer uppskuten, efter hon warit siuk, och Warmsättra bönderne äro remitterade till deras forum. Hwilket alt Kongl. Rätten uti behörigt öfwerwägande tagit;

Och oansedt Johan Sörbäck, som nu tredje resan med tiufnad är beträdd, i förmågo af Kongl. Straffordningen sitt lijf förwärekadt, dock lijkwäl blifwer han till underdånigt följe af Hans Kongl. May.tz d. 31. nästförledne octobris daterade allernådigste berf och rescript, ifrån lijfstraffet förskont, och skall, sig till wälförtiänt straff, och androm till warnagel, afstraffas med nijo gatu-

lopp, stå uppenbare Kyrkioplicht, och sedan föras till Marstrand, att arbeta i halsjärn i sex åhrs tid;

Men dess hustru Karin Olofsdotter dömes efter Borgmästare och Råds utslag till rijs slijtande,

Och ehuru wäl Annika Larsdotter med modren, som förän domen utföll blifwit död, warit delachtig uti en stöld till 196 daler 20 öre Koppmtz wärde, som öfwergår det quantum i Kongl. Straffordningen med Lijfstraffet beläggas dock såsom hon, af modren förförd, denne misshandel begått; Ty pröfwar Kongl. Rätten skiäligt, och Kongl. May.tz allernådigste bref och förordning af d. 29 Julii 1698 enligt att hon, Annicka Larsdotter, plichtar med rijs slijtande wid Rådstugudörren, Blifwandes Borgmästare och Råds dom i det öfrige gillad, dock så, att Karin Olofsdotter och Annicka Larsdotter undergå jämwäl uppebare Kyrkoplicht.

Acrum ut Supra.

Uppå den Kongl. Håfrättens wägnar Lars Wallenstedt

Karin Olofsdotter

Källor Johan Persson Sörbäck:

Landsarkivet i Uppsala, Länsstyrelsen i Västmanlands Län, Landskansliet, D:1, Volym 34 År 1698.

Karin Olofsdotters dom

18 november 1699

Wij Grefwe Lars Wallenstet, Kongl. Maj.tz Råd, Præsident uti den Kongl. Swea Hofrätt, sampt Åbo Academiæ Cantzler; så och nu närwarande Assessores; Hålse Baron och Landshöfdingen Wälborne Hr Gustaf Cronhielm wän- och wälwillel:n. och låte Hr Baron och Landshöfdingen här med tillhanda komma een öfwerwägad och Resolverad Criminal sak, angående tiufkonan Karin Olofsdotter, med wänlig begäran och tillförsicht, att Hr Baron och Landshöfding wille häröf:er wederbörlig execution följa låta och sedan der om den Kongl. Rätten behörigen underrätta; hwar med wij befalla Hr Baron och Landshöfdingen Gud allzmächtig wän- och wälwillel.

Stockholm d. 2 Decemb 1699

*Uppå den Kongl. Håfrättens wägnar
G Faltburg*

Kongl. Rättens Resolution uppå en ifrån Sala Rådstugu af den 5 Junij 699 inkommen ransakning och dom, så och en på Simtuna Häradz Ting den 11, 12 och 13 octob:r 699: hål- len ransakning öfwer tiufwens Johan Sörbeckz hustru Karin Olsdotter till- lijka med dess barn Olof Johansson och Catharina Johansdotter, som för tifwerie warit anklagade; gifwen i Stockholm den 18 Novembr 699.

Kongl. Rätten finner af den uppå Sala Rådstugu hålne ransakning, hurusåsom tiufwens Johan Sörbeckz hustru Karin Olofsdotter är till Rätta stäld, der öfwerlygd, samt har tillstådt, att hon har uti Sala Stad på åtskillige ställen begådt stöld uti åtskillige persedlar till 25 daler 18 öre Kmts wärde: hafwer och haft med sig sine barn, Olof Johansson, en gässe om sine 13 åhr och Catharina Johansdotter om 14 åhr gammal, att henne hielpa denne tiufnad att begå. Så hafwer och Karin Olsdotter, till Rätta stäld på Simtuna Häradzting, der tillstådt att hon stulit ifrån Erich Johansson i Isättra en Kijhlhaka, ifrån Bengt Larsson 2 st jernstörar, och ifrån Lars Bengtsson en skiorta, tillsammans wärderade för 6 daler Kmt; Warandes denne Karin Olsdotter twänne gånger tilförende med tiufweri beträdd och derföre afstarf- fad, men den 5 martij 698. dömd på Sala Rådstugu för en stöld á 27 daler 20 öre Koppt, efter Kongl. Straff- ordningen till tredubbla böter, eller 6 par rijs, i fall hon ey orkade botum; andra gången plichtat med rijs sli- tande för en stöld, som hon tillijka med hennes man Johan Sörbäck och flere begådt till 71 daler 16 öre Kmt, efter Rådstugu Rättens i Sala dom, af den 18 Jnnij 698.

Borgmestare och Råd dömma Karin Olsdotter efter Kongl. Straff- ordningen, för denne tredie resan begångne stöld bestigande till 10 daler 16 2/3 öre Smt. till döden.

Men barnen, som ännu unga äre och af deras moder till denna odygd förledde, fällas, att blifwa afstraffade med hwar sina 2 par rijs wid Råd- stugudörren. Och aldenstund Karin Olsdotter icke allenast nu tre resor är med tiufnad beträdd, utan har och förledt sine barn att stjäla, dem hon till Gudzfruchtan och Christelige dygder borde leda och deruti under- wijsa.

Altså pröfwar Kongl. Rätten för rättwijst, det skall hon, Karin Olsdotter, i förmågo af Kongl. May: ts Straffordning, sig sielf till wähl- förtient straff och androm till skräck och warnagel mista lijfwet och halshuggas.

Hwad angår barnen, Olof Johans- son och Catharina Johansdotter, så emedan ingentera af dem ännu kom- mit till laga åhr att de under publi- que straff ställas kunna; Så pröfwar Kongl. Rätten för rättwijst, det skole de Olof Johansson och Catha- rina Johansdotter af någon deras Slächtinge eller någon annan dertill förordnad person, hemma blifwa rij- sade, uti någon af Borgmestare och Råd tillförordnades närvaro.

Actum ut supra

Uppå den Kongl. Håfrättens wägnar
G Faltburg

Källor Karin Olofsdotter:

Landsarkivet i Uppsala, Länsstyrelsen i Västmanlands Län, Landskansliet, D:l, volym 35 År 1699.

Forskarkatalogen på Rötter

Släktforskarklubben har tidigare givit ut en forskarkatalog på papper. Den katalogen uppdateras inte längre. Ett alternativ finns på Nättidningen Rötter på internet.

TEXT: SVEN OLBY

Forskarkatalogen är platsen där släktforskare får kontakt med varandra. Du berättar om dina forskningsintressen, tipsar om din eventuella hemsida och kan publicera en egen släktutredning. Forskare som delar dina intressen kan kontakta dig och ni utbyter erfarenheter och forskningsresultat. Till gagn för båda.

Gå in på www.genealogi.se och klicka på Forskarkatalogen under Läsarsidor nere till vänster. Du som medverkat i vår senaste forskarkatalog från 2001 kan lägga in dina uppgifter i den här digitala versionen.

Börja med att klicka på Registrera (första gången) i menyn till vänster. Det är fyra sektioner som skall fyllas i. Namn- och adressuppgifter, en kort beskrivning av dig själv, om du är Röttervän samt ett användarnamn och lösenord. I nästa steg fyller du i dina forskningsområden, släktnamn, socknar, specialforskning mm.

Alla släktforskare är välkomna till Forskarkatalogen. Även hembygdsforskare och andra som sysslar med ämnen som ligger släktforskningen nära får gärna berätta om sina intressen. Följande språk får användas: svenska, norska, danska och engelska. Allt är kostnadsfritt.

Om du stödjer Rötters Vänner (med minst 100 kr/år) kan du göra ändringar i dina uppgifter när du vill. Under Uppdatera i menyn till vänster anger du ditt användarnamn och lösenord.

Sökning

Enklast är att använda sökfunktionen i spalten till vänster som är anpassad till Forskarkatalogen. Den första sökfunktionen 'Sök i katalogen' söker på all textmassa som finns i databasen. Lämpligt när man söker på orter och specialord. De andra två sökfälten 'Förnamn' och 'Efternamn' söker endast på postens rubrik 'Forskarens namn'.

Träff för nya medlemmar 2 september

ÖVERST: Hans och Margareta Pettersson samt Christina Hofberg. Foto: Karin Jyrell
UNDER: Ingrid Norman, Karl-Erik Landin och Kerstin Lindberg. Foto: Sven Olby

Arkivens dag 13 november

Anette Nelin, en av besökarna, och Bengt Wallén från Badelunda Hembygdsförening (höger). Foto: Kerstin Andersson

Sten Lindqvist berättade om jägmästaren Josef Arpi.
Foto: Sven Olby

Missade du föredraget?

Du kan köpa boken genom Västerås Släktforskarclubb. Kontakta Gunnar Andersson Tfn 021-12 35 48 gg.andersson@telia.com Boken kostar 350 kr.

Föredrag 28 oktober

Bland publiken fanns Börje Öhrling, Kerstin Andersson, Henry Johansson och Gunnar Wilén.
Foto: Sven Olby

Släktforskardagarna i Örebro 28-29 augusti

Börje Jönsson (mitten) från DIS demonstrerade släktforskarprogrammet DISGEN 8.2b för Sven Olby och Monica Holmgren.
Foto: Karin Jyrell

Hur vi med gemensamma krafter hjälpte en medlem

Karl Johan Ahlén från Långbo, Tortuna ville ha hjälp med att hitta föräldrarna till sin farfar Johan Elliot Ahlén. Här följer en beskrivning av hur vi nådde målet för att hitta modern och kanske fadern.

TEXT: KARIN JYRELL, SVEN OLBY OCH INGEMAR WIDESTIG
FOTO: SVEN OLBY

Enligt Sveriges dödbok 1901 – 2009 var Johan Elliot född 1883-05-22 i Klara (AB) och död 1956-11-10 i Rasbo (C) samt gift 1908-02-15. Han finns inte med i födelseboken för St Klara (AB). Det går inte att hitta honom i Sveriges Befolkning 1890.

Enligt Sveriges Befolkning 1900 är han dräng i Örby 1, Rasbo (C) hos Karl Erik Andersson och skall vara född i Klara (AB). Enligt sista husförhörslängden för Rasbo som slutar 1898 hade han inte kommit dit då.

Eftersom han anges vara född i Klara kan man misstänka att han kan vara född på ett barnbördshus i Stockholm. Allmänna och Södra Barnbördshuset ligger närmast till att söka i.

Vi hittar Johan Elliot som oäkta i SCB-utdragen för Södra Barnbördshuset (AB)¹. Moderns adress var Klara Västra Kyrkogata 10. Vare sig faderns eller moderns namn anges. Om man söker i Rotemansarkivet² så finns det på den adressen många kvinnor att välja mellan. Johan Elliot hittar man dock inte där.

Om vi i stället går till födelseboken³ för Södra Barnbördshuset så hittar vi åter Johan Elliot och här

anges hans moder som Anna Matilda Wallin boende på Klara Västra Kyrkogata nr 10 och att hon är 26 år gammal. Någon fader anges inte. Detta visar att det är viktigt att söka i olika böcker, om det finns. Mycket pekar på att moderns namn har skrivits in senare, en annan handstil och tydlighet.

Med en sökning i Rotemansarkivet på Anna Matilda Wallin hittar vi henne på Klara Västra Kyrkogata 10. Det finns flera Anna Matilda Wallin men bara en på den adressen. Hon är inflyttad 1885-01-12 och kom då från Hubbo. Någon Johan Elliot finns inte där.

I Inflyttningslängder och diarier över inkomna personakter för Klara (AB)⁴ finns hon med. Där är hon inskriven 1885-01-14 och att hon är född 1858-05-19 i Rasbo samt att hon kom till Klara från Hubbo 1883-06-21 och bor på Westra gatan 10. Notera tiden mellan inskrivning och när hon flyttade till Klara.

Vi går till utflyttningslängden för Hubbo⁵. Där står att Anna Mathilda Wallin flyttade från Sörby i Hubbo till Klara församling, Stockholm 1883-06-21.

Vi går till den angivna sidan i husförhörslängden för Hubbo⁶. Det visar sig vara Tillberga järnvägsstation, restaurangen. Här uppges hon också var född i Rasbo (C) 1858-05-19. Hon har dessutom fött en oäkta son Ernst Herman född 1881-02-25 i Hubbo. Han dör dock redan 1881-04-09. Hon anges också flytta till Klara församling i Stockholm. Här anges dock tidpunkten till 1882-06-21!

Om vi inte hittat födelseboken för Södra Barnbördshuset utan enbart SCB-utdraget där ingen förälder angavs, hade det då gått att hitta modern?

Vi vet att Johan Elliot Ahlén 1900 fanns i Örby, Rasbo (C) hos Karl-Erik Andersson. Enligt församlingsboken⁷ för Rasbo är han dräng hos Karl Erik Andersson i Örby. Han har kommit från Dalarö 1899-11-09 och han flyttar 1904-11-12 från Örby till Östra Vallby Dragon och Soldathus⁸. Här anges han som dotterson! Vi har alltså hittat hans morföräldrar. Härför är det inte svårt att gå vidare och hitta modern till Johan Elliot. Det förkommer ibland att föräldrar till oäkta barn kan komma fram långt

SCB-utdrag Stockholms Stad, födda 1883

Födelseboken för Södra Barnbördshuset församling I		Prosterl.		Stift.		Län.		Med.	
År	Månad	År	Månad	År	Månad	År	Månad	År	Månad
1883	06	1883	06	1883	06	1883	06	1883	06
22	05	22	05	22	05	22	05	22	05
Johan Elliot		Anna Mathilda Wallin		Hubbo		Klara		Klara	

Detta visar att det är viktigt att söka i olika böcker, om det finns!

efter barnets födelse vilket visar hur viktigt det är att följa en person genom hela livet.

Anna Matilda Wallin bodde 1900 på Dalarö⁹ med sin dåvarande familj men någon Johan Elliot hittas inte där. Han finns inte med i utflyttningsboken för Dalarö.

Församlingsboken är husförhörlängdens efterföljare. När husförhören upphörde i slutet av 1800-talet så döptes böckerna om till församlingsböcker och är förda på samma sätt. De finns i viss omfattning hos SVAR och Arkiv Digital.

Vi har alltså hittat modern till Johan Elliot. Går det att hitta fadern? Ja, kanske.

I samma husförhörlängd för Hubbo som vi hittade Anna Mathilda så finns också på Tillberga järnvägsstation¹⁰ en bokhållare Johan Eleon Ahlén född 1858-06-01 i Tillberga. Han är alltså i samma ålder som Anna Mathilda. Namnlikheten med Johan Elliot Ahlén är ju slående. Helt säker på att han är fadern utan ytterligare bevis kan man inte vara. Enligt Sveriges dödbok 1901 – 2009 dör Johan Eleon Ahlén 1915-01-30, då boende i Tillberga. (I Sveriges

dödbok kallas han Johan Elean vilket visar hur viktigt det är att söka på olika sätt). Bouppteckningen efter Johan Eleon Ahlén har vi beställt från Uppsala Landsarkiv. Men Johan Elliot Ahlén finns inte med där eftersom oäkta barn först 1969 (nittonhundrasextionio) fick arvsrätt efter fadern.

Eventuellt skulle en sökning i kommunarkiv och fattigvårdens arkiv kunna ge mer information.

Det återstår dessutom att utforska var Johan Elliot Ahlén fanns från födelsen till han kom till Rasbo 1899 från Dalarö.

Karl Johan Ahlén

NOTER

¹ SCB utdrag för Stockholms Stad för 1883 S Barnbördshuset. (Finns hos Genline).

² Kan nås via Stockholms Stadsarkivs hemsida.

³ Södra Barnbördshuset CI/4 1881-86.

⁴ Klara (AB) BI/27 1885 sid. 260.

⁵ Hubbo (U) B2 för 1883.

⁶ Hubbo (U) AI:14 sid 119.

⁷ Alla/1 (1899-1907) för Rasbo (U) sid. 279.

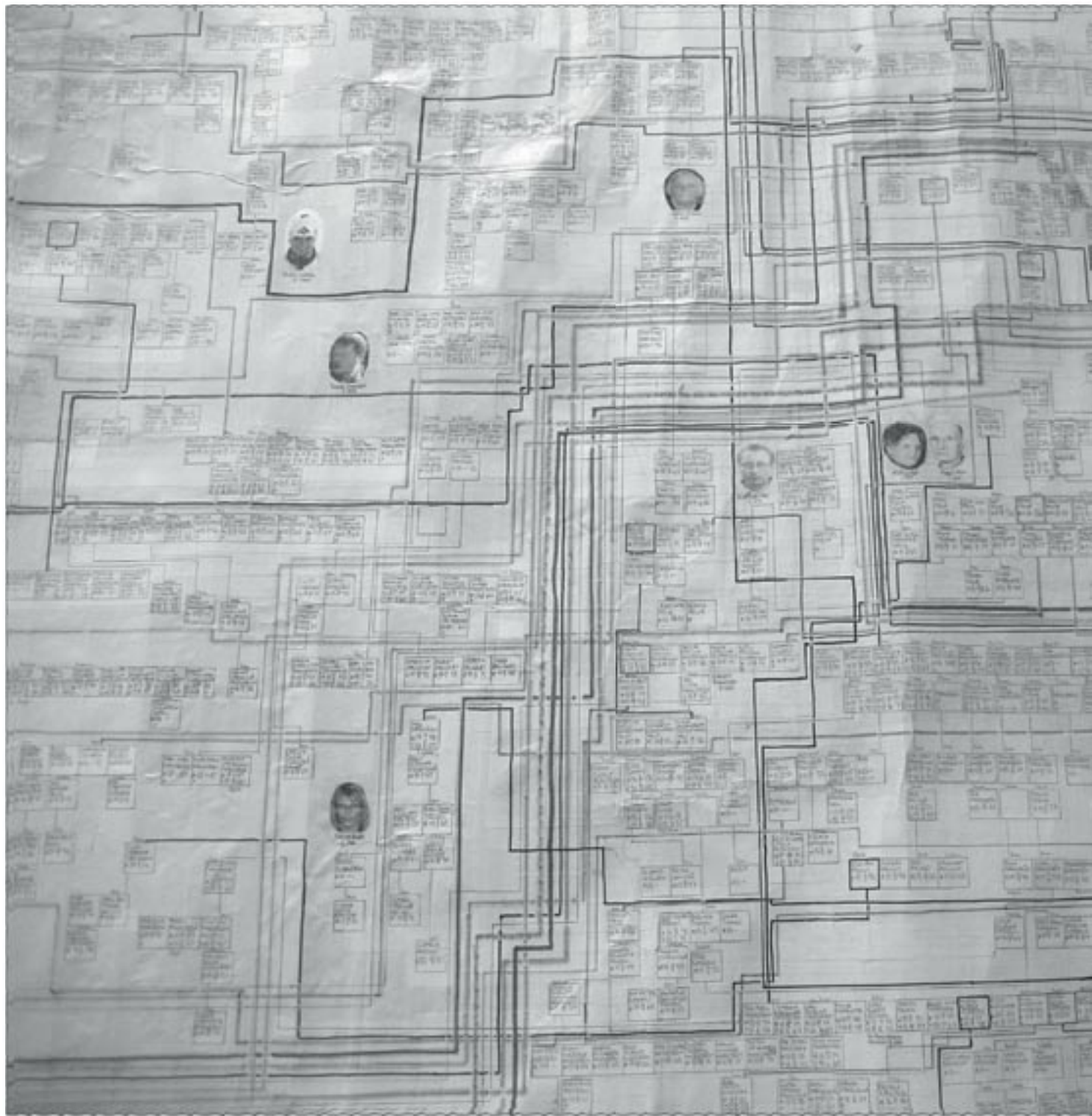
⁸ Alla/1 (1899-1907) för Rasbo (U) sid. 32.

⁹ Dalarö (AB) AI:18 sid 90, AI:19 sid. 93.

¹⁰ Hubbo (U) AI:14 sid. 108.

Södra Barnbördshusets (Provisoriska Barnbördshuset) födelsebok CI/4 1881-1886

1885 års Födelse-Bok för Provisoriska Barnbördshuset i Stockholm				Bok-Bok för Kommunstyrelsen			
År	År	År	År	År	År	År	År
1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885
1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885
1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885
1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885
1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885
1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885
1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885
1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885
1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885	1885

Västra Mälardalens Släktforskare har haft ännu ett välbesökt medlemsmöte. Till salen Globen på IOGT-NTO FORUM i Köping hade 61 personer kommit för att se och lyssna till Jan Hultbergs föredrag om sin omfattande släktforskning. Jan Hultberg är en av föreningens grundare och dess förste ordförande. Jan berättade hur han började med sin forskning för drygt 20 år sedan. Han har arbetat hårt i sin jakt efter sina och sin fru Monicas förfäder, men också efter nu levande släktingar.

Jan har i sin databas ca 160 000 personer som han på ett eller annat sätt är släkt med. De finns i flera europeiska länder och c:a 18 000 finns i USA.

Jan Hultberg hade på golvet lagt ut ett par delar av sin stora an- och släkttavla – världens största handskrivna an- och släkttavla med c:a 40 000 namn. Nu är den c:a 35 m lång och c:a 2,40 m hög. Vi fick veta var hans släktnamn Hultberg kommer från – torpet Hultet i Skinnskatteberg. En trevlig överraskning fick

Jan när han fann, att hans hustru Monica och han hade gemensamma anor i slutet av 1600-talet. Han berättade också om några av de många källor han använt sig av för att hitta information om sina släktingar. Några källor som är lättillgängliga men ofta förbisedda när man söker efter nu levande släktingar är internet, t.ex. hitta.se, eniro.se, ratsit.se eller upplysning.se. Han har också c:a 1 100 dödsannonser och många födelse- och vigselnotiser från tidningar.

Världens största *handskrivna* an- och släkttavla

Jan avrådde oss från att försöka göra en
an- och släkttavla i stil med hans!

TEXT OCH FOTOT AV JAN HULTBERG:
ÅKE DAHLQVIST
FOTO ANTAVLAN: SVEN OLBY

Del av släkttavlan.

Jan Hultberg visade oss en sammanställning över foton på en mängd kända personer, som hans barn är släkt med, t.ex. Dag Hammarskjöld, Rickard Dybeck, Buzz Aldrin och Anitra Steen, m.fl. Många köpingsbor finns med på hans släkttavla.

Jan avrådde oss från att försöka göra en an- och släkttavla i stil med hans. Det är ett otroligt arbete och mycket krypande på golvnivå för att kunna skriva in nya uppgifter.

Antavlan i sin helhet visades på årets Släktforskardagar i Örebro.

Jan Hultberg

Jan Mårtenson: Marskalken och löjtnanten

Föredragshållaren är känd som författare, tidigare generaldirektör i FN samt även fyra år som chef för kungens kansli. Jan Mårtenson har ett stort historiskt intresse och hans kunskaper kommer fram i hans böcker, d.v.s. i de ”Homan”-deckare som skildrar tiden kring slutet av 1700-talet och början av 1800-talet. I föredrag talade Mårtenson om tronföljarvalet 1810 med betoning på löjtnant Mörners heroiska insatser. Mårtenson inledde med betydelsen av alla brev, som gör det möjligt för bl.a. släktforskare att få fram information från denna avlägsna tid. Friherre Karl Otto Mörner föddes 1781 i Uppsala och dog år 1848. Under sin levnad kännetecknades Mörner av ett häftigt humör. Löjtnanten Mörner hade emellertid diplomatisk förmåga, och lyckades övertyga marskalken Jean Baptiste Bernadotte att komma till Sverige. Napoleon motsatte sig inte valet av Bernadotte. Vissa krav ställdes på marskalken Bernadotte. Han måste gå från sin katolska tro till protestantismen samt att han skulle lära sig svenska. Jean Baptiste lärde sig emellertid aldrig vårt språk. Löjtnant Mörner blev sedermera överståthållare på Rosersbergs slott, som ersättning för sina insatser vid arbetet att övertyga Jean Baptiste att komma till Sverige. Sammanfattningen av dagens föredrag gör att man förstår att det fanns ett antal krafter runt Bernadotte som på olika sätt hjälpte till för att få honom på Sveriges tron. Mycket köpslående och rävspel fanns under ytan på den tiden, då liksom nu.

Stefan Nilsson: I våra emigranternas spår – gamla och nya vägar

Under 1800-talet emigrerade många från Sverige, totalt cirka 1,5 miljoner personer. Vissa händelser påverkade utflyttningen, bl.a. guldruschen 1849, nödåret 1869, jordbrukskris, missväxt 1882-87 samt efter första världskriget 1923-27. Av alla utflyttade beräknas 20% ha återvänt hem till Sverige. Källor att söka information om utflyttade är bl.a. Länsstyrelsens arkiv och utflyttningslängder i kyrkböckerna. Källor som Emibas redovisar 1,1 miljoner poster. Övriga källor som nämndes var passagerarlistor, folkräkningar, brev, agenter, annonser, medlemsförteckningar, etc. Databaser hos Ancestry och Family Search har också mycket information att ge den som forskar på sina anförvanter i andra länder. Det var mycket information, som givetvis blev rätt övergripande. Nybörjaren fick ändå många tips och råd under föredraget.

Gull-May Lindström: Min farmor födde 16 barn

Denna författare deltog även på släktforskardagarna i Falköping (2009). Hon var väl värd att lyssna på igen. Föredragshållaren berättade medryckande om sin egen farmors liv i Stockholm omkring sekelskiftet och fram till 1940-talet. Hon målade upp en mycket trovärdig bild av livet i Sverige på den tiden. Författarinnan har skrivit många böcker med skiftande innehåll som säkert hittat sina läsare bland släktforskare.

Bengt Lennartsson: Släktforskning och internet – idag långt mer än avfotograferade och indexerade arkivhandlingar.

Föredragshållaren betonade drivkraften bakom släktforskningen, som ett systematiskt sökande efter ny kunskap. Vår personliga nyfikenhet och vetgirighet för vår forskning framåt. Släktforskaren ser sin forskning som en individuell intellektuell övning och stimulans. Lennartsson menade att även släktforskarna måste publicera sina hypoteser, observationer och slutsatser för att kunna granskas av andra forskare. Idag finns många källor och verktyg för att leta information, t.ex. Google, MySpace, Facebook, Yahoo, Alta Vista, DISBYT och Eniro.

Elva föredrag i korthet ...

Anteckningar från släktforskardagarna i Örebro 28-29 augusti 2010.

TEXT: GUNILLA LAUDON ANDERSSON

Charlotte Börjesson: Vad kan DIS göra för dig?

Detta föredrag började med en genomgång av organisationen runt DIS (Datorhjälp I Släktforskning). Mycket pedagogiskt presenterades alla de olika enheterna, som ingår i DIS-organisationen. Följande enheter presenterades: DISPOS, DISARKIV, DISFORUM, DISCOUNT, DISGEN och DISBYT. DIS har funnits i 30 år och har cirka 27 000 medlemmar. Det finns åtta regionföreningar samt 60 faddrar i Sverige. Föredragshållaren gick mera i detalj igenom vad varje enhet hade för funktion.

Per Clemensson: Att släktforska

Författarens namn klingar säkert bekant för alla som släktforskar. Han har tillsammans med Kjell Andersson redan 1983 givit ut en av de populäraste handledningarna, Släktforska steg för steg, för nya släktforskare. Denna pedagogiska handledning har omarbetats många gånger och har ständigt nya läsare. Clemensson betonade i sitt föredrag att man bör börja söka information på skattekontoren. Man ska försöka vara systematisk. Skyn-da långsamt och inte hoppa runt bland de olika släkt leden. Följ ett släktled i taget. Kloka råd som man faktiskt glömmer att tänka på ibland. Författaren avslutade sitt anförande med följande mycket tänkvärda rader:

- *Den blickar aldrig framåt som inte kan blicka bakåt*
- *Den sörjer illa för barnbarn som saknar intresse för farfar*
- *Den vet föga om rummet som inte har känsla för tiden*
- *Den tänker föga på andra som blott lever här och nu*

Björn Axel Johansson: Stora boken om familjebilder. Vardagens fotografi i Sverige

För släktforskaren har fotografierna en betydelsefull roll för att kunna dokumentera släkten. Ofta samlas foton i papplådor utan påskrift vem/vilka som finns på bilderna och när/var bilderna är tagna. I boken som författaren skrivit har han samlat tips och råd om hur man lättare ska kunna identifiera äldre foton vid släkt- och hembygdsforskning. Föredragshållaren tog upp lite om fotografiets historia. Det är 170 år sedan den första bilden togs i Sverige. Det har skett mycket med fotokonsten under den tid som passerat. Idag har nästan alla tillgång till en kamera i sina mobiler. Författaren berättade på ett underhållande sätt om sin bok, Stora boken om familjebilder, som kom ut till släktforskardagarna.

Christopher O'Regan: Att beskriva färger för en blind. Det sena 1700-talet som en upptakt till omvälvningarna i Sverige 1809–10.

Denna föredragshållare har 1700-talets senare del som sin specialitet. Han har ett mångårigt forskningsarbete bakom sig. Hans drivkraft har varit "... en stark målmedvetenhet att komma förflutenhetens människor in på livet; deras sorger och glädjeämnen, bekymmer och goda stunder, deras vardag, deras liv." Citatet är hämtat från Programkatalog Släktforskardagarna Örebro 2010. Christopher O'Regan har en förmåga att levandegöra sitt föredrag så att alla kan känna sig delaktiga i hans stora kunskapsbank. Han påpekade bl.a. att den gustavianska eran på slutet av 1700-talet var en mycket omvälvande tid i Sverige. Gustav III genomdrev år 1789 kuppertade reformer i form av likhet inför lagen, d.v.s. att alla människor var lika mycket värda. Synpunkter av denna art satte hård press på aristokratin. Kungen mördades samma år av Ankarström. Föredragshållaren avslutade dagens föredrag med en sång om att adeln låtit skjuta kungen. Föredraget var mycket uppskattat och det får åtminstone mig att vilja höra mer av honom. Föredraget bidrog till att jag skulle vilja fördjupa mig mer i denna tumultartade tid av Sveriges historia.

Per Norberg: Genline – Senaste nytt inom släkt- och hembygdsforskning på internet

Föredragshållaren kom från Släktforskarnas Hus i Leksand. Han svarade på frågor från publiken. I dag fungerar inte *Sök person* i Genline. Däremot fungerar *Sök plats* och 50% av platserna är indexerade. Ytterligare en finess som togs upp är den gröna knappen med två vinklar. Om man trycker på den så får man upp en bild med högre upplösning. Bildinställningen är också justerbar. Ibland visas en annan grön symbol som har koppling till bilder från Bygdebänd. Under föredraget presenterades Eva Marie Anis från Ancestry. Framtida samarbete mellan Genline och Ancestry kommer säkert att vara till stor nytta för släktforskarna.

Christer Blohm: Släkten i undervisningen

Föredragshållaren berättade hur han har använt sin egen släktforskning och erfarenheter i sin undervisning utan att bli alltför privat. Han har försökt lyfta det privata till det allmänna. Under föredraget visade föredragshållaren en film som han satt ihop med hjälp av foton och urklipp från första världskriget, där vi får följa en utvald persons levnadsöde under kriget. Denna teknik kräver givetvis en hel del teknisk erfarenhet och kreativitet. Resultatet var mycket sevärt och personligt framfört.

Martin Dackling: Från arvegods till släktklenod. Släktgårdarnas historia i Sverige

Inom såväl släkt- som hembygdsforskning är gården som ärvts inom en släkt, d.v.s. släktgården, ofta mycket viktig att dokumentera. Dessa gårdar binder samman familjer över flera generationer. Föredragshållaren pekade på följande betydelsefulla faktorer:

- *Kontinuitet och kärlek till jorden.*
- *En särskild gemenskap inom släkten/familjen.*
- *Gemenskap/identifikation med förfäder.*
- *Från far till son.*
- *En kontinuitet i gungning från arv till marknad.*

Föredragshållaren berättade även om hur banden mellan släkten och jorden förändrats genom seklerna.

... och ett tolfte

TEXT: KERSTIN ANDERSSON

Mikael Eivergård: Människan i anstaltens arkiv

Chefen för läns museet i Örebro, Mikael Eivergård, höll ett intressant föredrag om "Människan i anstaltens arkiv." Från 1800-talets mitt och hundra år framåt hade ungefär 500 000 personer vistats på olika anstalter. Under kortare eller längre perioder fanns dessa personer omhändertagna i fängelser, fattigvård, mödravård och sinnessjukhus. På den här tiden blev man tvångsintagen och man var tvungen att underkasta sig anstaltens regler. Barnhem fanns från 1860-talet och hundra år framåt. Enligt uppskattning var år 1870 ca 40 000 barn omhändertagna. Målet var att korrigera barnen till lydnad, flit och skötsamhet. 100 000-tals barn omhändertogs under "barnens århundrande". År 1858 kom sinnessjukhuslagen. Sinnesanstalterna indelades i lugna, halvroliga och helroliga avdelningar. Fattigvårdslagen kom 1878 och år 1903 kom barnavårdslagen. I mitten av 1900-talet var anstalterna som flest. År 1858 lagstodgades att levnadsberättelse skulle göras över varje intagen person. Enligt Mikael Eivergård är detta källmaterial underskattat. Materialen finns på lands- och landstingsarkiv.

Släktforskardagarna i Örebro

Utställningshall. Foto: Gunnar Andersson

Fredagen ägnades som vanligt åt redaktörskonferens, studieledarkonferens och ordförandekonferens. Klubben hade representanter på alla tre. Här träffas föreningsfunktionärer som utbildas och utbyter erfarenheter.

Ordförandekonferensen inleddes med att förbundsordföranden Barbro Stålheim hälsade oss välkomna, varefter förbundskassören Lars Sundell berättade om det ekonomiska läget. I år ser det mycket bra ut, eftersom försäljningen av den nya ”Dödskivan 5” kommer att dra in mycket pengar. Under de kommande åren planeras inga ”kioskvältare”, så då gäller det att man hushållar med resurserna på bästa sätt. Till jul beräknas dock en ny handbok om fader/moder okänd presenteras och sedan följas med ett nytt ämne varje år. Man tar gärna emot förslag på titlar.

IT-ansvarige Björn Jönsson informerade sedan om de investeringar man gjort i ny maskin- och programvara och om de förändringar som planeras på hemsidan Rötter.

Le Roy Billberg och Geoffrey Fröberg Morris berättade om det omfattande indexeringsarbete av kyrkböcker som FamilySearch har

påbörjat i samarbete med Riksarkivet. I USA arbetar över 300 000 personer och man söker nu frivilliga i Sverige för projektet. När det är klart skall 400 miljoner namn vara sökbara. Anmäl dig på:

<http://indexing.familysearch.org>

Nästa föredragshållare var generalsekreteraren i Sveriges Hembygdsförbund Jan Nordwall som informerade om hembygdsrörelsen. Det finns över 1 900 föreningar med drygt 400 000 medlemmar i Sverige. Man samarbetar bl.a. med Bygdebånd, som kommer till Stadsbiblioteket den 20 januari.

Karl-Ingvar Ångström från förbundsstyrelsen redogjorde för en enkät som gjordes i våras. Han konstaterade att många föreningar börjar tappa medlemmar nu när många bara sitter framför datorn och släktforskar. Det är viktigt att vi träffas personligen och kan utbyta erfarenheter. Hur kan vi förnya oss?

Nye riksarkivarien Björn Jordell presenterade sig och Riksarkivets nya uppdrag: ”En myndighet i tiden”. Han menade att arkiven är till för att vårda och förvalta vårt kulturarv och göra det tillgängligt för forskare. Några arkivchefer anser att

de äger materialet och att allmänheten därmed inte får tillgång till det. Forskningen via internet har gjort att antalet besökare på arkiven har minskat, så även här gäller det att anpassa verksamheten till de nya förhållandena. Han lovade att ta reda på varför ArkivDigital inte är välkomna att filma kyrkoarkiven på landsarkiven i Visby och Östersund.

Mikko Ollinen från Genline informerade lite om vad som kommer att hända nu när de blivit uppköpta av Ancestry. Det är så nytt så på kort sikt kommer vi inte att märka någonting. Genline har cirka 18 000 abonnenter, varav 10% i USA, medan Ancestry har över 1,3 miljoner i hela världen.

Till sist siade DIS ordförande Daniel Berglund om släktforskningen i framtiden. Han hävdade bl.a. att Moores lag – som säger att datorernas kapacitet fördubblas vart annat år – fortfarande gäller. Släktforskarna kommer att vilja ha tillgång till sitt material och källorna var de än befinner sig i världen.

På lördagen invigde landshövding Rose-Marie Frebran släktforskardagarna och hon fick hjälp av Jean Baptiste Bernadotte (Jonas Näslund).

VÄNSTER Riksarkivarie Björn Jordell.
HÖGER Precidium: Anna-Lena Hultman, Lars Molin, Sven Johansson och Barbro Stålheim.
NEDAN Elisabeth Renström och Gunilla Nordlund
Foto: Sven Olby

TEXT: SVEN OLBY

Det var en lång kö utanför utställningslokalen, Conventum Arena, då den öppnade klockan 10. Ett hundratal utställare tävlade om att dra uppmärksamheten till sig och försäljningen startade omgående. Populärast var den nya DVD:n Sveriges Dödbok 1901 - 2009. Även Sveriges befolkning 1880 på CD sålde bra.

På eftermiddagen hölls Riksstämman med 155 närvarande ombud. Örebros kommunordförande Lars O Molin valdes till mötesordförande, Sven Johansson från Halland till vice ordförande och Anna-Lena Hultman anmälades som sekreterare. Det mesta klubbades igenom ganska snabbt, men när det kom till val av förbundsstyrelse blev det sluten omröstning, eftersom det fanns fler kandidater än platser. Barbro Stålheim omvaldes till förbundsordförande. Även Anna-Lena Andersson, Gunilla Didriksson och Björn Jönsson omvaldes på 2 år. Nyval blev det av Johan Alex Lidman och Viktoria Jonasson. Bergslagsamverkans kandidat Jan-Henrik Marinder från Ludvika fick för få röster, så han får komma igen till nästa år.

På kvällen serverades en buffé och vi underhölls med sång och tal

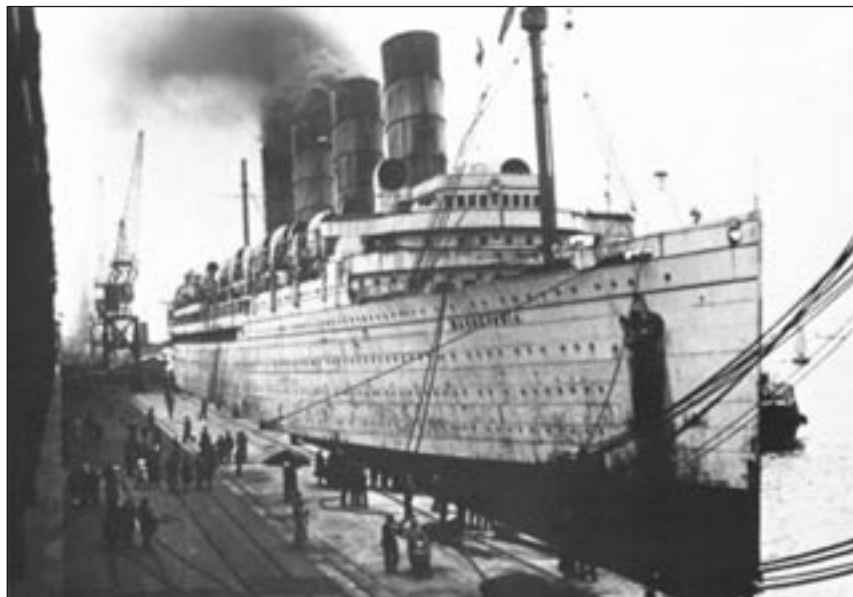
av Maria Johansson. "Jean Baptiste Bernadotte" dök åter upp och berättade hur det var för 200 år sedan. Viktor Örnbergs hederspris tilldelades Gunilla Nordlund och Elisabeth Renström för deras radioprogram Släktband. Även jag fick gå fram och hämta ett pris, eftersom vår klubb värvat flest nya medlemmar till Rötters Vänner.

Under lördagen och söndagen besöktes utställningen av c:a 5 000 personer och det hölls totalt 35 föredrag som var mycket välbesökta. På sidorna 18-19 kan du läsa korta sammandrag av några av dem.

Nästa år firar Sveriges Släktforskarförbund 25 år och då är det Norrköping som ordnar släktforskar dagarna 26-28 augusti. Temat blir "Strömmen i Norrköping – Industrialismens vagga i Sverige"

*Det är viktigt
att vi träffas
personligen och
kan utbyta
erfarenheter*

Västerås historia på internet

I september öppnade Kultur- idrotts- och fritidsnämnden en ny hemsida: www.vasterashistoria.se

Här presenteras tre promenader. Västerås under Medeltiden (I svartbrödernas tid), Västerås under 1500-talet (I Gustav Vasas fotspår) och Västerås under 1900-talet (Industri-staden). Varje promenad presenteras med en karta där man kan klicka på olika platser, som då presenteras i ord och bild. Det går att skriva ut en guide som man kan ta med sig om man vill göra vandringen till fots. På sidan finns också ett bildgalleri, en länklista och en litteraturlista.

Sven Olby

Mikrokortsläsare bortskänkes

En medlem har lämnat en mikrokortsläsare till klubben, som vi skänker bort till hugad spekulant. Kontakta ordföranden Sven Olby.

Passagerarlistor över utvandrare

Förteckning över utvandrare och passagerare från Göteborg mellan åren 1920 till 1951 finns nu skannad hos Riksarkivet SVAR. Serien ingår i Göteborgs poliskammars arkiv. Tjänsten kräver abonnemang hos SVAR. Hemsida: www.svar.ra.se

Mellan åren 1850 och 1930 utvandrade ca 1,3 miljoner svenskar till främst Nordamerika. Göteborg var den viktigaste avresehamnen. Det gör Göteborgs poliskammars arkiv till en av de mer betydelsefulla källorna när det gäller efterforskning av svenska emigranter.

I materialet kan du söka efter namn, födelsedatum, födelseort, bostadsort, yrke, avresedatum samt fartygets namn och destination. Du kan även hitta kontraktsnummer, vilken klass resan skedde under, biljettnummer, rederi och slutdestination.

Dokumentens innehåll och utseende förändras något över tid. Det äldre materialet för perioden 1869-1920 kommer Riksarkivet SVAR att skanna under året.

Tips: Använd cd-skivan *Emigranten* eller *Emigranten Populär* som ingång i materialet. När du hittat en person som avrest från Göteborg i

någon av dessa cd-skivor kan man använda källkoden för att söka vidare. Källkoden består av tre tal. Första talet visar vilken volym, andra talet vilken sida och tredje talet kontraktets nummer.

Låt oss ta följande exempel: Erik V Nordin avreste 1925-11-14 från Göteborg. På *Emigranten* hittar man honom med källkoden 116:1043:21070. Siffran 116 visar att han ska återfinnas i volymen E IX:116 i Göteborgs poliskammars arkiv. Siffran 1043 visar på vilken sida i volymen *emigranten* kan hittas, vilket motsvarar bild 266 i den skannade volymen. Det sista talet 21070 visar kontraktets nummer. Därmed kunde man enkelt hitta Erik och ser då att han avreste med skeppet *Drottningholm* och att skeppet skulle resa till New York.

PS. Uppgifter du hittar i materialet som inte finns i cd-skivorna *Emigranten* eller *Emigranten Populär* är den resandes yrke, vilken klass den resande åkte, vilket rederi, fartygets namn, fartygets slutdestination och biljettnummer.

Rötter 2010-10-15

Klippsamling nu tillgänglig på internet

Genealogiska Föreningen har sedan 1936 klippt familjenotiser ur Svenska Dagbladet (och sedan 1967 även ur Dagens Nyheter), klistrat upp dessa familjevis på ark och skapat en unik samling med personhistoria från 1900-talet. Första serien av samlingen innehåller notiserna ur Svenska Dagbladet för perioden 1936-1966 och omfattar inte mindre än 62 000 sidor i folioformat. Denna gedigna samling fotograferades, namnsattes och gjordes tillgänglig på nätet till Släktforskardagarna i Örebro i augusti. Bokstaven A finns tillgänglig för alla besökare på hemsidan www.genealogi.net. Tillgång till den kompletta serien, från A till Ö, ingår i medlemsavgiften. GF:s medlemsavgift för 2011 är 250 kr.

Att GFs klippssamling nu tagit första steget ut på nätet är en viktig händelse, eftersom den kompletterar släktforskarens magra utbud av 1900-talskällor. Näst i tur att fotograferas och namnsättas står den yngre serien, innehållande notiser från både SvD och DN 1967-1990. Den är till omfånget två till tre gånger större än den äldre serien. Med en nätversion av samlingen öppnas nu också för möjligheten att till samlingarna foga familjenotiser från flera tidningar och från flera perioder.

För den som till äventyrs tror att SvD och DN innehåller enbart familjenotiser med stockholmare bör nämnas att dessa två tidningar förr var betydligt mera rikstäckande.

Saxat från nättidningen Rötter

Jag letar efter födelseinformation om min mf mm ff, Carl Fredrik **Gessén** född omkring 1728 och död 1813-02-05 i Högsby (H). Han är troligen född i Mälardalen eller Stockholmsområdet. Några av hans släktingar har levtt i Köping, Julita, Fullerö och Norrköping. Gift första gången 1746-04-08 i Stockholm med Engela Maria Sandström f. 1726-01-20 i Stockholm, död 1787-05-24 i Finland. Gift andra gången 1763-12-28 i Rogberga (F) med Brita Katarina Ridderstähle f. 1741-09-01 i Rogberga (F), död 1816-05-02 i Högsby (H).

Lars Skillius
Drottninggatan 34F
441 30 Alingsås
Tel. 0322-137 01
lars-skillius.alingsas@telia.com

ANNONS

Vem tror du att du är?

Ta reda på var du kommer ifrån på en släktforskningskurs!

Släktforskning Disgen

Kursstart 1 mar tisdagar 18.45-21.15 6 tillfällen 1590 kr

Släktforskning grundkurs

Kursstart 25 jan tisdagar 17.00-19.30 7 tillfällen 1660 kr

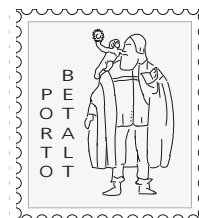
Släktforskning grundkurs

Kursstart 25 feb fredagar 13.20-15.50 7 tillfällen 1660 kr

Släktforskning fortsättning

Kursstart 22 feb tisdagar 16.00-18.30 5 tillfällen 1187 kr

075-24 40 100
www.medborgarskolan.se

Program Västerås Släktforskarklubb

Torsdag 20/1 kl. 17.00

Hörsalen på Stadsbiblioteket.
Ingen föranmälan.

Samarrangemang med
DIS-Bergslagen och
Medborgarskolan.

Bygdeband

Peter Wallenskog från Genline informerar om hur släkt- och hembygdsforskare kan hjälpas åt att samla information om olika socknar. Bilder, filmer, ljudupptagningar, protokoll och andra dokument. Allt görs tillgängligt via internet.

Torsdag 17/2 kl. 18.00

Wallinsalen, Kyrkbacksgården
Västra kyrkogatan 8.

Anmälan senast 13/2 till
Karin Jyrell, tfn 021-84 15 88
karin.jyrell@tele2.se

Problemlösarkväll

Vi hjälps åt att lösa släktforskarfrågor. Datorer med olika databaser och internet finns på plats. Välkomna med dina frågor!

För att vi bättre ska kunna hjälpa till att lösa frågorna är det viktigt att du har så bra grunduppgifter som möjligt. Hänvisningar till källorna varifrån uppgiften kommer underlättar mycket (t.ex. att uppgiften kommer från AI:2 Skinnskatteberg sidan 15, eller från CD:n Sveriges befolkning 1980).

Kaffe/te och smörgås serveras för 30 kronor.

Lördag 19/3 kl. 10.00-16.00

Släktforskarrummet i Stadsbiblioteket.

Ingen föranmälan.

Släktforskningens dag

Vi har öppet hus och hjälper nya och gamla släktforskare leta efter sina rötter. I mån av intresse håller vi en kort introduktion till släktforskning klockan 11, 13 och 15.

Anmäl deltagande till någon av funktionärerna i släktforskarrummet!

Torsdag 31/3 kl. 18.00

Wallinsalen, Kyrkbacksgården
Västra kyrkogatan 8.

Anmälan senast 26/3 till
Kerstin Andersson
tfn 021-24658
e-k-k-a@telia.com

Kallelse till årsmöte

Efter årsmötet dricker vi kaffe/te och äter en smörgås. Sveriges Släktforskarförbunds ordförande, Barbro Stålheim, kommer sedan att informera om vilken nytta vi har av förbundet och styrelsens framtidsplaner. Dagordning kommer i nästa nummer.

Torsdag 14/4 kl. 18.00

Wallinsalen, Kyrkbacksgården
Västra kyrkogatan 8.

Anmälan senast 10/4 till
Gunnar Andersson
tfn 021-12 35 48
gg.andersson@telia.com

Utan hemvist – om lösdrivare och lösdriveri i Västmanland under 1830-talet

Theresa Johansson från Uppsala berättar om en utsatt grupp människor.

Kaffe/te och smörgås serveras för 30 kronor.

Jourhavande släktforskare

Onsdagarna 2/2, 2/3, 6/4 och 4/5 klockan 15-18 kommer det att finnas hjälpende händer i släktforskarrummet på Stadsbiblioteket. Det finns en kölista där du skriver ditt namn och vad du vill ha hjälp med. Vi avdelar c:a 30 minuter till varje besökare. *Förberedelse – se Problemlösarkväll (ovan)!*